

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 8. évfolyamosok számára

2011. január 22. 10:00 óra

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra!
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.
A megoldásra összesen 45 perced van.
Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Jó munkát kívánunk!

1. Ismerd fel a szabályt, majd folytatd a sort még két elemmel! Ügyelj a szófajra is! Toldalékos szavakat nem írhatasz!

a) kalauz, kalap, kalmár

.....

b) olvasókönyv, szakácskönyv, panaszkönyv

.....

a	
b	

2. Egy magyarul most tanuló fiatalember beszámolóját olvasod. Írd le helyesen a mondatokat! A mondatok szórendjét ne változtasd meg! Új szót nem használhatsz, csak a szóalakon változtathatsz!

Magyarországban sok barátot szereztem, velük azóta is tartok a kapcsolat. Majd írom nekik levélt, hogy látogatni meg engem. Az én szülők is szeretnék megismerkedni velük.

.....

a	
---	--

3. Az alábbi szópárok közül néhány esetben mindkét írásmód helyes. Karikázd be ezek betűjelét, a többi esetben pedig húzd alá a helyesen írt alakot!

a) Papp-pal – Pappal

b) folyt – fojt

c) kiált – kiállt

d) jeggyűrű – jeggyűrű

e) 1-jén – 1-én

a	
b	
c	
d	
e	

4. Olvasd el az alábbi szöveget, és válaszolj a kérdésekre!

LACKFI JÁNOS: KÖVÉR LAJOS BÍRJA CÉRNÁVAL

(A Kövér Lajos színre lép című meseregény alapján)

Kövér Lajos egyik este szobájába lépve hiába próbálta felkapcsolni a villanyt. Nofene, gondolta, kiégett. Kénytelen lesz sötétben odatapogatózni az ágyához, holnap meg majd megkér valakit, hogy cserélje ki azt az átkozott körtét.

Aztán halálra rémült, amikor a vaksötétben egyszeriben csillagszórók gyulladtak, és harsány énekszó zendült. Brummogó és dörmögő hangok dalolták, hogy BÓLDOG SZÜÜÜLÍÍÍNAAPOOOT! Kövér Lajos meghatottan pillantotta meg barátait, az egész díszes kompániát, akik elkezdtek őt ölelgetni, majd a plafon felé dobálni. Lajos behunyta a szemét, és habkönnyű kismadár, pontosabban nagymadár volt. Mikor a madarat szép óvatosan letették a földre, és visszavedlett kerti óriássá, egy tejszínhabos tortát pillantott meg, tetején pontosan annyi gyertyaszállal, ahány éves volt éppen.

Lajosnak egészen ki is ment a fejéből, hogy ma van a születésnapja! Na de hát éppen azért vannak a barátok, hogy az ilyesmit fejben tartsák. Kövér Lajos annak rendje-módja szerint elfújta mind a harmincöt gyertyát, s felgyulladt a lámpa is, melyből a kis ravaszok a meglepetés kedvéért csavarták ki a körtét. Az ünnepelt most egy apró dobozkát pillantott meg az asztalon. A dobozkából egy gombolyag kék fonal került elő. Lajos szemügyre vette a gombolyagot, és ekkor látta, hogy annak sehol sincs ám vége. Lefut az asztalról a földre, átszalad a szobán, és eltűnik az ajtó mögött. A fonal bírta cérnával, kiment az udvarra, onnan meg az utcára. Kövér Lajos ballagott a nyomában.

A kék fonal pedig fogta magát, és besurrant egy kapun, melynek bádogszárnyaira ezt mázolták: VIGYÁZZ! AUTÓKIHAJTÁS! Vagyis az udvaron talán autókat ültetett el valaki, most meg locsolgatja őket, és várja, hogy kihajtsanak, mint valami virág. Ez persze nem egészen igaz, bár az ott lakó Karcsi bácsi keze alatt bizony kivirulnak az autók, és még a keheesebbje is olyan szépen hajt ki a kapun, mint egy friss virágszál.

Az udvaron középütt felnyitott motorháztetővel egy öreg autó állt. Kövér Lajos pedig észrevette, hogy a kezében lévő fonál a kert sarkában álló, ponyvával letakart valamihez vezet. Az autó alól, szájában parázsló csikkel, ősz hajában szénaszálakkal Karcsi bá kászálódott elő.

– Tifteletem – dünnyögte szája sarkába szorítva a csikket. – Na kérem fépen, itt a főben forgó járgány!

Azzal, mint egy bűvész, a ponyva alól egy nagyméretű, csillogó-villogó háromkerekű biciklit varázsolt elő.

– Nahát! – ámult el Kövér Lajos, és sorra ölelgette vigyorgó barátait.

Aztán Karcsi bához fordult:

– Kipróbálhatom?

– Hát perfe, avért fináltuk – hunyorgott az öreg.

Kövér Lajos a triciklijével fel-alá száguldozott az udvaron. Végül töviről hegyire kikérdezte az öreget a járművet illetőleg. A szakikám egy hatalmas, öreg amerikai autó alvázat és egy terepjáró kerekeit használta fel, hogy a kerékpár biztosan elbírja Kövér Lajos nem mindennapi súlyát. Amúgy meg minden alkatrész, az első csapszegettől az utolsó fogaskerékig más és más masinából származik, úgyhogy a sok vasdarab együttvéve ezer meg ezer kilométert megtehetett már a világ legkülönbözőbb pontjain.

a) Hány éves Kövér Lajos?

b) Húzd alá azt a szövegrészt, amelyik megindokolja, miért nem ég a körte!

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	
h	
i	

c) Miért kelt humoros hatást a szöveg 4. bekezdésében a *kihajtás* és a *kivirul* szavak használata?

.....

.....

d) Karikázd be az **igaz** állítást tartalmazó mondatok betűjelét!

A) Kövér Lajos születésnap ajándéka elfért egy dobozkában.

B) A háromkerekű járgány teljesen egyedi darab volt.

C) Kövér Lajos semmilyen módon nem fejezte ki, hogy örül az ajándéknak.

e) Fejezd be a mondatot!

A triciklihez egy terepjáró kerekeire volt szükség, ugyanis

.....

.....

.....

f) Hova illenek a kimaradt mondatok? Írd a beillesztendő mondatok betűjelét a szövegben a megfelelő helyre!

A) *A kíséretet pedig három roppant tehetséges fiatal sportember adta, három jókora tangóharmonikával birkózva.*

B) *A barátok pedig szépen letelepedtek a körben álldogáló autók motorháztetőire, lökhárítóira, és kedvtelve nézték.*

g) Milyen eszközöket használ, és mit fejez ki a köszöntő jókívánság sajátos írásképe?

Eszköz:.....

Mit fejez ki?.....

h) Hogyan beszél Karcsi bá? Mi ennek az oka?

.....

.....

.....

- i) Helyettesítsd egy-egy – a szövegkörnyezetbe illő – rokon értelmű szóval, szókapcsolattal az alábbi kifejezéseket!

kompánia:

tőviről hegyire:

tricikli:

5. Írj be a táblázatba a megadott szavak közül 1-1 szót, amelyeknek a szerkezete megfelel a megadott szempontnak!

a	
b	
c	

a) összetett szó: főnév	b) főnév+jel+rag	c) főnév+képző

felkapcsolni, díszes, megpillantotta, legkülönbözőbb,
énekszó, barátokat, villanyt, kérnéd

6. Milyen költői eszközökre ismersz rá az alábbi kifejezésekben?

a	
b	
c	

- a) Kövér Lajos úgy száguldozott föl s alá, mint egy kisgyerek.

.....

- b) Kövér Lajos, a nagymadár behunyta a szemét.

.....

- c) A kék fonal fogta magát, és besurrant egy kapun.

.....

7.	Párosítsd a megszólításokat a legmegfelelőbb elköszönő formulákkal! Minden betűjel mellé írd oda a megfelelő római számot! Egy betűjel mellé csak egy római számot írhatsz. A) Tisztelt Igazgató Úr! B) Kedves Béla bácsi! C) Tisztelt Ügyfelünk! D) Drága barátom! E) Helló, Béla! I. Szeretettel üdvözli régi tanítványa, Kovács Laci II. Barátsággal üdvözöllek: László III. Szia! Laci IV. Köszönettel: Kovács László, 8. b osztályos tanuló V. Üdvözlettel: Kovács László osztályvezető Megoldás: A): B): C): D): E):	<table><tr><td>a</td><td></td></tr></table>	a							
a										
8.	a) Húzd alá a felsorolt szavak közül azt az egy szót, amelyik az azonos alakúak közé tartozik! <i>zebra, nap, fog, szárny, számítógép</i> b) Húzd alá a felsorolt szavak közül a hangulatfestőt! <i>bandukol, brummog, zakatol, dörmög, nevet</i>	<table><tr><td>a</td><td></td></tr><tr><td>b</td><td></td></tr></table>	a		b					
a										
b										
9.	Válaszolj a kérdésekre az alábbi halandzsamondat alapján! A frénes hábik lepesen hirimpálták az olgin fitájának a gebitét. a) Milyen idejű a mondat? b) Melyik szó válaszol a módhatározó kérdésére? c) Mi a mondat alanya? d) Milyen mondatrész a <i>gebitét</i>?	<table><tr><td>a</td><td></td></tr><tr><td>b</td><td></td></tr><tr><td>c</td><td></td></tr><tr><td>d</td><td></td></tr></table>	a		b		c		d	
a										
b										
c										
d										

10. Írj egy 10–12 mondatos fogalmazást az alábbi címmel:

A kor, amelyben szívesen élnék

a	
b	
c	
d	
e	

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....